

N^o 278.

D. 22. Listopada.

WTÓREK.

ROK 1825.

KURJER

Warszawski

WSPOMNIENIA.

Zgon Wapowskiego
Historyka 1535.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Instytut Głuchoniemych, otrzymał wdarze od Łaskawego Dobroczyńcy, 200 Exemplarzy Dziełka, pod tytułem: „Uwagi Gospodarza praktycznego, ściągające się do stosownej taniej Budowy Stodoł, w których Młockarnie mogą być najdogodniej mieszczono.”

Kancjonał Muzyki Kościelnej dzieło upoważnione i przeznaczone do Kommissji Rządów: Wyż: Rel: i Oświ: Publicz: stosownie do zdania Prze: Sekcji Duchownej do użytku Kościołów Parafjalnych, sprzedaje się u N. *Glücksberga* Księgarza Uniwersytetu przy ulicy Miodowej po złp: 32.

Wyszła z drukarni *Łątkiewicza* Książka do Nabożeństwa „Sposób czczenia i wzywania Najświętszej Panny *MARJI Loretańskiej*“ dostać tej można za zło: 2gr: 15 w Zakrystji XX. O. *Bernardynów*, w Sklepie *Ubogich*, w Handlu *Ciechanowskiego* na *Podwalu* i przy ulicy *Długiej* Nro: 489, tudzież przy Kościele *Panien Kanioniczek* przy ulicy *Senatorskiej*.

W Ryнку *Nowego miasta*, w pierwszym domu narożnym wychodząc z ulicy *Freta*, znajduje się *Szkola wyższa Panien*, od Rządu upoważniona. Uczennice tej szkoły składały w dniu 15 b.m: roczny z postępów swoich *Examen*. Przed delegowanym od Dozoru W. JX. *Kanonikiem Paszkiewiczem*, była zdana sprawa z nauk tam wydanych, już przez dostrzeżnią. Przytomni popisowi Rodzice i Kre-

wni Uczennice, pełni ulontentowania ze sposobu prowadzenia tej szkoły, bo się przekonali że tuieden duch dobroczynnej i pieczołowitej czujności iest rozlany na to wszystko czego można żądać w sprawie usposobienia płci żeńskiej, religijno-moralnego, naukowego i ręcznego; wynurzają cześć należną iskladaia najczulsze podziękowanie za wzorowe i gorliwości pełne dobru ludzkości poświęcenie się Szanownej, nad tą Szkołą przełożonej, Pannie *Apollo-nji Kucharskiej*.

Artykuł nadestany. — Z rozkoszą serca dowiadujemy się że pomnik *Kopernika* już ukończony, godzien go zapewne ten wielki *Jonusz*; ale czyż luby *Karpiński* zostanie bez pomnika? Jego skromna cnota niemile by może przyięła dłućtem *Kanowy* lub *Torwaldsena* wykowany posąg, ale zapewne nie byłoby iej nieprzyjemnie, by wdzięczni rodacy z kraio-wego *żelaza* w zaciszy botanicznego ogrodu umieścili skromną pamiątkę, lub wybitym *medalem* przesłali późnym wiekom pamięć tego zasłużonego męża. Któżby się nie przyłożył do tak pięknego dzieła? *Polacy* umieją czuć wdziękiego pienia, *Polacy* umieją być wdzięcznymi. Przy najkrzytyczniejszych czasach nie odmowią zapewne szczupłego datku by tem sławę swoją i *Karpińskiego* uwiecznić, oraz zachęcić młodzież aby tak iak on swoich używała zdolności. —

..... w
Tłumaczenie na język Polski ostatniego roman-
sansu *Waltera Skota* (Scot) obejmującego

dziecie wojen *Krzyżackich*, iuż jest pod prasą drukarską i ma wyjść za niedziel kilka na widok publiczny u N. *Gliksberga* Typografa Uniw.

Amatorowie Win *Burgońskiego* i *Szampańskiego* cieszą się, gdy dzienniki *Paryżkie* zapewniają że w tym roku wszelkie gatunki tych Win nader udały się co do dobroci; lecz winobranie niebyło bardzo obfite, przeto cena zwłaszcza wina *Burgońskiego* nieco się podniosła. — Też Dzienniki donoszą że cena *Zboża* teraz podnosi się we *Francji*.

Spis rzeczy w Nrze 4 Biblioteki Pols: Tomu 4go. Pieśni gminne tegoczesne *Greków* (dokonczenie). Listy *Polaka* zwiedzającego *Szwajcaryję* w r. 1824. O Instytucie *Franklina* w Stanach Zjednoczonych *Ameryki północnej*. Wyiątek z *Przemian Owidjusza*, tłómaczenie B. H. *Kicińskiego*. Przepisy zdrowia pod koniec wieku XV. — *Biblioteka Polska* wychodzi dwa razy na miesiąc 1go i 15go każdego miesiąca. Każdy Numer składa się najmniej z 3 arkuszy i osobną jest opatrzoną okładką. Prenumerata przyjmuje się kwartalnie, i wynosi w Warszawie złp: 12, na prowincji zł: 15.

Senator Rzeczypospolitej *Krakowskiej*, *Dziekan* i *Professor* w tamtejszym Uniwersytecie, W. *Franciszek Supalski*, niedawno wynalazł nowy *stopień koczowy*, którego urządzenie na tem polega iż osoba siedząca w koczku, gdy nacisnie nogą sztabkę we dnie pudła znajdującą się, stopień się zamyka, gdy zaś ją pociągnie, stopień się otwiera. Rysunek i opis tego bardzo wygodnego stopnia będzie udzielony Publicznosci przez pisma *Warszawskie*.

Gazeta Krakowska umieściła Lekarstwo na tak zwaną *Wielką chorobę* ogłoszone przez *Doktora Soczyńskiego*. „Zalecana przez P. *Burdach* Bylica pospolita, (*Artemisia vulgaris*), w wielkiej chorobie naszej, S. *Walentego* zwanej, gdy w praktyce mojej pomyślniejsze

okazywać zaczyna skutki; gdy nadto doświadczeniami uczonego *Hufelanda* świeżo ogłoszonymi, chwalona iest; sądzę iż pożądaną dla dobra cierpiących uczynię przysługę, uwiadomiałem o sposobie jej używania. Korzonki rośliny tak pospolitej w kraiu naszym, zbierać wypada w miesiącu bieżącym (*Listopadzie*), zebrane, z ziemi na sucho oczyszczone, w cieniu suszą się potem przoskują, który na koniec za herbatę lub napój się używa. Drachma czyli Granów 60, mniej więcej na 2 do 3 uncji wody dostatecznymi są. Można zamiast wody i piwo białe proste białe dubeltowe używać. Ci co częściej napadom tej okropnej ulegają choroby, powniejszych spodziewać się mogą skutków, pozostając w pokoju ogrzanym, w łóżku ciepło przykryci dla tego, aby pożądaný i zbawienny, przy tym pot lekki nastąpił; ten albowiem nietylki ulgę, ale nawet uchylenie paroxyzmów ułatwia. Dla wzmocnienia leczenia zamierzonego, dodawać zwykłym i kąpiele ciepłe z zieleń *Bylicy*, które w osobach delikatnych osłabionych, dla dzieci i kobiet, wielce są użyteczne.

ROZMAITOŚCI.

Król *Francuzki* postanowił że 32,000 ludzi ma być znowu wziętych do wojska we *Francji*. — Ostatnia wiadomość z *Londynu* donosi iż Król *Angielski* zdrowie iest zupełnie. — w *Londynie* odebrano powtórne zapewnienie z *Grecji* że *Ibrahim Basza* znowu odniósł klęskę że *Trypoliza* będzie przymuszona poddać się *Greckom*. — w *Dublinie* pewny młodzik, niezmiernie zadłużony, niemając spokojności od wierzycieli, wynalazł osobliwszą machinę, która będąc skrycie umocowana przy drzwiach iego pokoiku, uderzała każdego w rękę kto ruszył klamką; wielu z natrętnych lichwiarzów i wierzycieli tak się owem niewidzialnem powitaniem przestraszyło, że nieśmieli iuż odzwiedzać swego dłużnika. Trwało to przez

kilka tygodni, przez które zadłużony młodzik doznawał spokoju; lecz wierzyciele wyrobili dekret schwywania dłużnika na ulicy; długo biedak nie opuszczał swego skromnego mieszkania, na koniec przeziębiony głodem już postanowił wyjść, gdy jeden z małych Lordów dowiedziawszy się o trwodze lichwiarzów z powodu strachu będącego przy drzwiach młodzieńca, ofiarował opłacić wszystkie jego długi, jeśli mu wyiawi tajemnicę; na co chętnie przystał i odtąd już postanowił nie być niczym dłużnikiem. — Wybuchy wulkaniczne góry *Gontur* w Wielkorządztwie *Preanger* do *Niderlandów* należącym, zrzuciły w Czerwcu wielkie szkody. Samych drzew *kawowych* zniszczyły do 700,000. Tenże los spotkał obszerne pola ryżem zasiane. — Do *Portsmouth* przybyła szalupa wojenna Angielska *Sparrowhawk*, która d. 7 Września wypłynęła z *Smirny*, a d. 21 t. m. z *Malty*. w *Smirnie* powszechnie mówiono, iż *Kapitan Basza* otrzymał rozkaz, aby *Machometa Alego Baszę Egiptu* który podług zdania Porty nie bardzo się gorliwym okazuje w działaniu przeciw *Greckom*, zwałił na swój okręt, i albo mu głowę uciąć kazał, albo sprowadził go do *Stambułu*. *Flota Turecka* ma być w złym stanie. Wspomniona szalupa przywiozła *Kapitana Trelawny*, szwagra *Odyseusza* do *Zante*. — Niedawno 350 zbrodniarzy skazanych na galery wysłano z *Madrytu* pod straż oddziału wojska *Andaluzji*, go. Za przybyciem na granicę *Andaluzji*, potrafili uwieść dowódcę straży, który ich potem puścił na wolność. Zbrodniarze wspólnie nawet z kilku żołnierzami rozbili resztę straży i przy okrzyku, *Niech żyje Karól V!* schronili się w góry *Sierra Morena*. — z Pism urzędowych podanych Parlamentowi *Angielskiemu*, okazuje się, iż w przeciągu lat 4 od roku 1820 do 1823 w Wielkorządztwie *Bengals-*

kiem spaliło się 2409 *Wdów Indyjskich*, to jest: 597 w r. 1820; 654 w r. 1821; 583 w r. 1822 i 575 w r. 1823. w Wielkorządztwie *Bombajskiem* spaliło się ich 201. — Wdowa po znanym *Maurycym Hrabi Beniowskim* żyje dotąd. Dzielila ona z swym Mężem większą część jego podróży, i w *Madaraskarze* lat 3 spędziła. Po śmierci Mężonka dostała się do *Europy*, i mieszka w dobrach swoich o 5 mi węgierskich od *Trenczyna*, gdzie są znane z swoich skutków *wody siarczane*. Tam 80 letnia *Beniowska* od lat 30 corocznie bywa, i jej znajomość i towarzystwo poszukiwaniem jest powszechnie, dla przystoiotów serca i rzadkiej przytomności umysłu. — w Okolicach *Madrytu* od połowy *Września* do 19 *Października* było codziennie od 22 do 25 stopni ciepła. D. 21 z m: nastąpiła burza, a później dokuczające zimno; góry okryte zostały znaczną ilością śniegu. — W tych dniach *Biskup Lerydy* (w *Hiszpanji*) ogłosił list pasterski godziem powszechnej wiadomości. Szanowny *Pasterz* odzywa się do *rojalistów* wzywając ich do przebaczenia wszelkich krzywd, do zapomnienia przeszłości, do miłości bliźniego, zaklina wszystkich którzy się przeleli nauką *rewolucjonistów*, aby swe błędy porzucili. Cały list oddycha miłością pokoju i zgody.

P. *Wilson*, jeden z tych oficerów którzy się razem z *Karolem M'Carthy* do niewoli *Aszantów* dostali, utrzymawszy się przy życiu, i za pośrednictwem Konsula *Hollenderskiego* w *Elminie* wolność odzyskawszy, przed kilkoma dniami wrócił do *Anglii*. Powiada on że nie szczęśliwemu Jenerałowi *M'Carthy* i jego oficerom żywcem ściągnięto skórę, a gdy zwolna śmierć najokropniejszą ich męki zakończyła, powydzierano wszystkim serca i częstowano nimi wszystkich naczelników w czasie uczty, którzy ie zjedli wśród okrzyków dzikiej radości!

Kommissja Rządu: Przychodów i Skarbu.

Gdy w skutek warunków kontraktów z Dzierżawcami Dóbr Rządowych zawartych każdy Dzierżawca w ostatnim kwartale, to jest Marcowym każdego roku w respective Kommissji Wojewódzkiej pretensje swoje należytemi dowodami poparte, iakie z mocy kontraktu do Rządu mieć może, składać, i z całego roku obrachować się, iest obowiązany, w celu przeto ostatecznego ukończenia wzajemnych Rządu i Dzierżawców pretensji z epoki Królestwa, Kommissja Rza: Przychodów i Skarbu wzywa wszystkich Dzierżawców Dóbr Rządowych tak w posessji Dóbr dotychczas zostających, iako i z tychże wyszłych i ezmitowanych, ich Successorów, Pełnomocników i Kautorów do podania respective Kommissjom Wojewódzkim najdalej do dnia 1 Stycz: 1826 r. wszystkich pretensji należyte udowodnionych do epoki Królestwa Polskiego, to iest od 1 Czerwca 1815 r. do tego 1825 r. regulujących się, iakie z mocy kontraktów o dzierżawę Dóbr Rządowych, z niemi zawartych, do Rządu Królestwa Polskiego mieć mogą, z tem ostrzeżeniem, że wszelkie tego rodzaju pretensje po dniu 1m Stycznia 1826 roku iako po terminie prekluzyjnym podane, przez Rząd Królestwa Polskiego przyjęte nie będą. — Warsz: d. 25 Paźdz: 1825 r. — Z polecenia Ministra Prezydującego, Radca Stanu Dyrektor Jlny, (podpisano) Brocki. — Sekretarz Generalny Kruszyński.

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Chaudor Stanisław Baron z G. Wołyńskiej. — Grass Sędzia z Lublina. — Szawłowski Bonifacy Oby: z Gostomina. — Ludwicki Jgnacy Oby: z Brdowa. — Osoliński Wiktor Hra: z Białegostoku. — Frankowski Fran: Oby: z Prasnys: — Piotrowski Antoni Oby: z Łowicza. — Rudnicki Jan Oby: z Lubienia. — Małachowska Woiwiewo: z Końskich. — Pasztynika Jan Oby: z Radomia. — Madaliński Sebestjan Oby:

DONIESIENIA.

w Dniu 20 b.m. i r. o godzinie 1 z południa, idąc z domu zwanym Rezlera przy ulicy Senatorskiej ku Ratuszowi Głównemu zgubiono Zegarek złoty Damski, cały emaljowany, z jednej strony na dnie zielonem a drugiej na ponsowom, po każdej stronie bukiei, najmniej na dnie ponsowem emalja nieco uszkodzona, przy którym znajdował się sznurek czarny z kluczykiem mosiężnym; poczytyw znalazca raczy oddać do Drukarni Kurjera gdzie prócz wdzięczności odbierze nagrody złp: 30.

Kryty Pojazd wraca 24 lub 25 m. b. przez Wrocław

do Berlina, ktoby sobie życzył z tej okazji korzystać, raczy się zgłosić, w Hotelu Lipskim przy ulicy Bieleńskiej pod Nr. 603.

Niżej podpisany ma zaszczytawiadomić, iż do Handlu jego przy ulicy Wierzbowej pod Nr: 614. nadszedł świeży Transport Ostryg. — Henryk Felthusen.

Podaje się do publicznej wiadomości, iż w dniu 20 Listopada r. b. Maringe Restaurator, dawniej na Krakowskiem Przed, otworzył Restaurację swą, w własnym domu pod Nr 1857 przy ulicy Zakroczymskiej, znanym pod nazwiskiem pałac Gurowskich.

Osoba wyjeżdżająca za dni kilka do Moskwy lub Petersburga własnym wygodnym Pojazdem, życzy sobie mieć towarzysza podróży; bliższa wiadomość powziąć można w Drukarni Kurjera.

Z mocy upoważnienia od Prze: Trybunału Handlowego W. M. udzielonego, podpisany Syndyk Massy Samuel Hothelf Schlenker Wdowy, podaje do publicznej wiadomości, iż Pretensje do Rządu w Kommissji Centralnej Likwidacyjnej w massie tej w sumpie złp: 53,312 zalikwidowane, przed W. Sędzią Kommissarzem Grabowskim w dniu 24 m. b. po południu o godzinie 4 ponownie w Kancelarji Trybunału Handlo: W. M. przy ulicy Miodowej pod Nr 495, więcej dającemu sprzedane będą. Dowody tyczące się tejsze Pretensji złożone są w Archiwum Trybunału Han: na ręce W Samowicza Archiwisty i takowe każdego czasu przejrane być mogą.

Felix Rychowiecki Syndyk.

Uwadamia się Szano: Publicz: iż po ukończonej Licytacji Numerów ciągłych Medalów i Numizmatów w Warszawie pod Nr 317 w Ryuku Nowego Miasta wystawione będą powtórnie pozostałe Medale miedziane, srebrne i złote, od godziny 2 z południa dnia 15 Listopada r. b. w temże miejscu i codziennie wraz z innymi przedmiotami kontynuowana będzie. —

St: Modzelewski Komornik.

Pod Nr 268 przy ulicy Freta, iest nowo otwarta Kawiarnia, z którą się właścicielka poleca Sza: Publiczności. Wtejsze Kawiarni można się dowiedzieć o Osobie utrzymującej Stołowników. — W tymże domu iest nowo założony Handel Saski, w którym za najumierniejsze ceny można dostać różnych Towarów, do tego Handlu należących.

Właściciel Wyżła kasztanowatego zabłąkanego od tygodnia; może odebrać pod Nr 802 przy ulicy Orlej Teatr. w Przyszły Piątek, Wieczor Muzyczny złożony z wyborowych muzyk wokalnych i instrumentalnych. —